

КОМПЕНСАЦІЯ ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

ЛЕБЕДЄВА Ганна Володимирівна - аспірантка кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія»

**УДК 347.77.01
DOI 10.32782/LAW.UA.2021.1.26**

Стаття присвячена розв'язанню наукової проблеми, що полягає у визначенні особливостей застосування компенсацій за порушення права інтелектуальної власності, на етапі розвитку інформаційного суспільства з формуванням відповідних теоретичних та практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення цивільного законодавства України та практики його реалізації.

Компенсація за порушення майнових прав інтелектуальної власності є мірою цивільно-правової відповідальності, яка полягає у праві суб'єкта права інтелектуальної власності вимагати виплати порушником грошової суми замість відшкодування збитків або стягнення доходу.

Визначено, що компенсація носить відновлювальний та штрафний характер та не може застосовуватися одночасно із стягненням збитків. Зроблено висновок, що компенсація може перевищувати розмір заподіяних правоволоділєю збитків та ставиться у залежність від їх наявності, однак не від їх розміру. Можливість зниження заявленої у позовній заяві суми компенсації має бути передбачена у цивільному законодавстві України лише у разі, коли відбувається порушення прав на декілька об'єктів права інтелектуальної власності, що належать одній особі.

Запропоновано закріпити у законодавстві України мінімальний та максимальний розмір компенсації, що має бути сформованим на підставі узагальнення судової практики з урахуванням звичайної ціни від використання об'єкта права інтелектуальної власності,

та заборону судам знижувати оціночну та штрафну компенсацію, порівняно із розміром, заявленим у позовній заяві.

Визначені види компенсацій за порушення прав інтелектуальної власності в залежності від ступеня вини порушника: 1) у разі грубої необережності порушника використовується оціночна компенсація, яка вираховується як подвоєна сума винагороди або комісійних платежів, які були б сплачені, якби порушник звернувся із заявою про надання дозволу на використання оспорюваного права інтелектуальної власності; 2) у разі умисного порушення застосовується штрафна компенсація, яка обчислюється як потроєна сума такої винагороди або комісійних платежів.

За результатами дослідження запропоновані зміни та доповнення до чинного законодавства України щодо таких проблемних на сьогодні питань застосування компенсацій як визначення її мінімального та максимального розміру, можливості зниження розміру компенсації та ін.

Ключові слова: захист прав, збитки, компенсація, контрафактні примірники, порушення права, право інтелектуальної власності.

Постановка проблеми

Відповідно до ст. 54 Конституції України [1] встановлюються гарантії здійснення права на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості, а також захист немайнових та майнових прав інтелектуальної власності, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними

видами інтелектуальної діяльності. Відповідно до ст.55 Конституції України кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань, у тому числі здійснюючи поновлення порушеного чи оспорюваного права самостійно.

Цивільно-правові способи захисту прав та інтересів фізичних осіб, порушених у результаті використання об'єктів прав інтелектуальної власності, спрямовані на приведення у відповідність з вимогами законодавства України чи договору поведінки зобов'язаної особи та відповідне задоволення майнових вимог уповноваженої особи. Реалізація способів захисту справляє правовий вплив на суб'єктивні права та законні інтереси учасників відносин права інтелектуальної власності.

Найбільш поширеними способами захисту прав інтелектуальної власності є відшкодування моральної (немайнової) шкоди; відшкодування збитків (матеріальної шкоди), включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого внаслідок порушення права інтелектуальної власності, або виплата компенсації.

Актуальність теми дослідження обумовлена сучасними реформами, що відбуваються у сфері інтелектуальної власності. Інтернет-простір пред'являє нові виклики і, поряд із звичними вже питаннями забезпечення охорони класичних об'єктів права інтелектуальної власності, у цивільному обороті, з'являються все нові питання щодо захисту прав на новітні об'єкти права інтелектуальної власності, які потребують відповідного вирішення, зокрема, щодо застосування компенсації при порушенні прав інтелектуальної власності. Формулювання пропозицій щодо удосконалення правового регулювання, а також вироблення рекомендацій з правозастосування у сфері дослідження дозволить сприяти удосконаленню механізму захисту цивільних прав та інтересів у сфері права інтелектуальної власності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблеми захисту прав інтелектуальної власності ґрунтовно досліджувалися

у працях Н.П. Бааджи, І.В. Венедіктової, А.А. Катренко, В.В. Качуровського, О.В. Кохановської, О.О. Кулініч, С.В. Мазуренко, Р.О. Стефанчука, Г.О. Ульянової, О.І. Харитонової, Є.О. Харитонова тощо.

Зазначені теоретичні розробки представляють вагомий внесок у розвиток науки права інтелектуальної власності, сприяють виробленню пропозицій з удосконалення практики правозастосування, але все ж таки обрана тематика дослідження вимагає комплексного підходу до її розгляду. В умовах реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності, створення Вищого суду з інтелектуальної власності важливим є вироблення наукових рекомендацій з однакового застосування норм цивільного законодавства України щодо захисту прав інтелектуальної власності, зокрема, особливостей застосування компенсації замість відшкодування збитків.

Формування цілей

Метою цього дослідження є розв'язання наукової проблеми, що полягає у визначенні особливостей застосування компенсації за порушення права інтелектуальної власності, на етапі розвитку інформаційного суспільства з формулюванням відповідних теоретичних та практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення цивільного законодавства України та практики його реалізації.

Об'єктом дослідження є цивільні правовідносини, що складаються з приводу реалізації права на компенсацію заподіяної майнової шкоди у відносинах інтелектуальної власності.

Предметом дослідження є система правових норм, що визначають правові засади застосування компенсації у відносинах інтелектуальної власності.

Виклад основного матеріалу дослідження

Компенсація передбачається цивільним законодавством України як спосіб захисту прав та інтересів, порушених при використанні об'єктів авторського права та суміжних прав, винаходів, корисних моделей, промислових зразків, географічних

зазначень, компонувань напівпровідникового виробу (компонування), сортів рослин. Щодо інших об'єктів права інтелектуальної власності виплата компенсації прямо законом не передбачена. Зокрема, у ст. 21 ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [2] серед способів захисту прав на торговельну марку компенсація не згадується. Відповідно до ч.2 ст.20 ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» власник свідоцтва на торговельну марку має право вимагати відшкодування порушником заподіяної незаконним використанням його торгової марки шкоди, а також усунення з товару, його упаковки незаконно використаної торговельної марки або позначення, схожого з нею настільки, що їх можна сплутати, або знищення виготовлених зображень торговельної марки або позначення, схожого з нею настільки, що їх можна сплутати. Однак, відсутність у спеціальному законі норми про компенсацію не впливає на можливість її застосування замість відшкодування збитків у разі порушення прав на торговельну марку, оскільки у п.5 ч. 2 ст. 432 ЦК України міститься загальне для всіх прав інтелектуальної власності правило про можливість стягнення разового грошового стягнення замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір стягнення визначається відповідно до спеціальних законів у сфері права інтелектуальної власності з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення.

Слід зазначити, що порядок визначення суми компенсації передбачений у законодавстві України лише за порушення авторських та суміжних прав (п. г ч. 2 ст. 52 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» [3]), а також за порушення прав на сорти рослин (п.г ч. 1 ст. 55 ЗУ «Про охорону прав на сорти рослин» [4]).

За порушення авторських та суміжних прав відповідно до п. г ч. 2 ст. 52 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» суд має право постановити рішення про виплату компенсації, що визначається судом як паушальна сума (одноразовий платіж) на базі таких елементів, як подвоєна, а у разі умисного порушення - як потроєна сума винагороди або

комісійні платежі, які були б сплачені, якби порушник звернувся із заявою про надання дозволу на використання оспорюваного авторського права або суміжних прав замість відшкодування збитків або стягнення доходу.

За порушення права на сорти рослин сума компенсації визначається судом у розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат, з урахуванням того, чи було вчинене порушення без умислу чи навмисно, замість відшкодування збитків або стягнення доходу.

Щодо інших об'єктів права інтелектуальної власності визначення розміру компенсації віддається на розгляд суду.

У попередній редакції ЗУ «Про авторське право та суміжні права», що діяла до внесення змін відповідно до ЗУ «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» [5] № 2415-VIII від 15.05.2018 р., встановлювалися мінімальні та максимальні розміри виплати компенсації, що визначається судом, від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат, замість відшкодування збитків або стягнення доходу. Вважаємо за доцільне, повернення вказаної норми у ЗУ «Про авторське право та суміжні права» та закріплення розміру компенсації від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат у всіх законах щодо охорони прав на відповідні об'єкти прав інтелектуальної власності.

Слід зазначити, що у деяких випадках слід віддавати перевагу відшкодуванню збитків замість застосуванню компенсації, оскільки, наприклад, при захисті прав на комп'ютерні програми простіше довести розмір збитків ніж розмір компенсації. Так, розмір збитків за незаконне використання комп'ютерної програми можна вирахувати із розрахунку, що використання одного контрафактного примірника комп'ютерної програми дорівнює доходу від використання ліцензійного примірника (абз. 8 ч. 2 ст.52 ЗУ «Про авторське право і суміжні права»).

Як свідчить практика, застосування норми про компенсацію є не такою простою справою. Проблемними є питання застосування компенсації стосовного урахування при визначенні компенсації вартості ви-

ключної чи невиключної ліцензії, строків укладення ліцензійних договорів при визначенні розміру компенсації, можливості зниження розміру компенсації від заявленої у позові [6, С.80-85].

Судова практика свідчить, що суди на власний розсуд визначають розмір компенсації за порушення авторських та суміжних прав, а суб'єкти авторського та суміжних права надають перевагу альтернативним варіантам визначення її розміру, наприклад, базуючись на визначенні вартості контрафактних примірників продукції, що значно легше ніж доводити розмір збитків чи недержаних доходів.

Відсутність у законодавстві України норми щодо можливості використання у якості базису розрахунку розміру компенсації вартості контрафактних примірників продукції вважаємо істотним законодавчим недоліком, що має бути як скоріше виправленим. Відсутність у законодавстві України прив'язки до вартості контрафактних примірників може пояснюватися лише у патентному праві, але не у якості загального правила, тим, що вартість товарів, у котрих використані відповідні винаходи, корисні моделі чи промислові зразки, не може відповідати розміру майнових втрат правоволодільця.

Відповідно до п. б) ст. 240 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами [7] при встановленні розміру збитків може використовуватися як альтернативний варіант розрахунок паушальної суми на базі таких елементів, як сума роялті або комісійні платежі, які були б сплачені, якби порушник звернувся із заявою про надання дозволу на використання оспорюваного права інтелектуальної власності.

Отже, до п. г. ч. 2 ст. 52 ЗУ «Про авторське право та суміжні права» необхідно внести зміни, зокрема, щодо можливості застосування компенсації до випадків виплати роялті, передбачити такі бази розрахунку компенсації, як двократний чи потроєний розмір доходу, одержаного внаслідок порушення права інтелектуальної власності, або двократна чи потроєна вартість контрафактних примірників твору, фонограми, відео-

грами, а також встановити мінімальний та максимальний розмір компенсації, виходячи із сформованої судової практики з цього питання. Також, у п. г. ч. 2 ст. 52 ЗУ «Про авторське право та суміжні права» слід прописати, що компенсація є альтернативним способом захисту авторських та суміжних прав і не може застосовуватися одночасно із відшкодуванням збитків та стягненням одержаного доходу внаслідок порушення. Водночас, компенсація та відшкодування моральної шкоди можуть одночасно бути застосовані у разі порушення прав та інтересів суб'єктів авторського та суміжних прав.

Відповідно до Постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 № 12 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» [8], «розмір компенсації визначається судом у межах заявлених вимог у залежності від характеру порушення, ступеню вини відповідача та інших обставин. Зокрема, враховується: тривалість порушення та його обсяг (одно- або багаторазове використання об'єкта авторського права); передбачуваний розмір збитків потерпілої особи; розмір доходу, отриманого внаслідок правопорушення; кількість потерпілих осіб; наміри відповідача; наявність раніше вчинених відповідачем порушень виключного права даного позивача; можливість відновлення попереднього стану та необхідні для цього зусилля тощо». Отже, розмір компенсації визначається у залежності від характеру правопорушення та інших обставин на підставі принципів добросовісності, розумності та справедливості.

Застосування відповідальності у вигляді стягнення компенсації можливе у кожному окремому факті протиправного використання об'єктів авторського та/або суміжних прав, зокрема, кожне незаконне використання одного й того самого об'єкта, становить самостійне порушення. Як свідчить судова практика, зазначене правило призвело до зловживання правами з боку правоволодільцев, які у позовних заявах визначали розмір позовних вимог про виплату компенсації у відповідності до кількості зафіксованих ними фактів розповсюдження в торговельних мережах одних і тих же

контрафактних примірників творів. Так, у рішенні Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 12.10.2020 р. у справі №607/2551/20 позивачка мотивувала розмір позовних вимог про виплату компенсації у відповідності до кількості зафіксованих нею фактів використання одних і тих же контрафактних примірників творів та зазначала, що відповідач вчинив, використовуючи графічну та матеріальну форми, одночасно двадцять дві протиправних дій щодо об'єктів авторського права. Кожен окремих факт протиправного використання об'єктів авторського права, в тому числі неодноразове використання одного й того самого об'єкта, як зазначає позивачка, становить самостійне порушення. Проте, суд не погодився із доводами позивача щодо визначення кількості встановлених фактів самостійних порушень права інтелектуальної власності. Вищий господарський суд України у постанові по справі № 916/4567/14 від 12.04.2016 р. зазначив, що «кількість касових чеків - фіксацій факту порушення прав залежить виключно від волі самого позивача і не є свідченням наявності відповідної кількості порушень з боку відповідача, яке залишається єдиним триваючим порушенням для нього, і не може бути підставою для притягнення відповідача до юридичної відповідності двічі (або більше) за вчинення єдиного триваючого порушення» [9]. Суд, взяв до уваги зазначений правовий висновок Вищого господарського суду України щодо застосування норм права та визнав встановленими факти використання кожного окремого з семи об'єктів авторського права як єдиного самостійного триваючого порушення авторських прав, незалежно від способу використання та повторюваності такого порушення.

Визначаючи розмір компенсації, суд виходив із розрахунку встановлених фактів порушення авторського права щодо семи самостійних об'єктів авторського права, щодо яких заявлено позивачем вимоги у позовній заяві. Крім того, суд врахував: яке саме порушення допущено; багаторазове використання спірних об'єктів; розмір доходу, отриманого унаслідок правопорушення; наміри відповідача [10].

Отже, вчинення позивачем дій, які направлені на штучне збільшення суми компенсації свідчать про зловживання правом. У той час як викладення усіх наведених обставин в одному позові та їх дослідження у межах однієї справи відповідає суті порушення, принципам законності, справедливості, розумності [11].

Протиправне використання об'єктів авторського та/або суміжних прав, що є підставою виплати компенсації, полягає переважно у недоговірному використанні творів чи об'єктів суміжних прав чи використання їх з порушенням умов укладеного договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Протиправні дії з ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України за договорами перевезення та зберігання контрафактної продукції, а також розповсюдження контрафактних примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм тощо за договорами купівлі-продажу визнаються порушенням авторського права і (або) суміжних прав з обов'язком виплатити компенсацію. Так само, право на компенсацію виникає у суб'єкта авторського та суміжних прав у разі умисного поширення гіперпосилань на сайти в мережі Інтернет, які надають незаконний доступ до об'єктів авторського та суміжних прав (фалообмінники). Крім того, підставою компенсації є невіплата винагороди у випадках, коли допускається відтворення в домашніх умовах і виключно в особистих цілях творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, а також репрографічне відтворення літературних, фотографічних, образотворчих та інших подібних творів без згоди суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, але з виплатою їм винагороди у порядку, встановленому ЗУ «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав».

У позовній заяві про стягнення компенсації має бути визначена ціна позову у твердій сумі. Виплата компенсації відбувається у разі доведення факту порушення майнових прав суб'єкта авторського права та/або суміжних прав (ст. 50 ЗУ «Про авторське пра-

во та суміжні права»). Розмір збитків для задоволення вимоги про виплату компенсації позивач доводить не зобов'язаний. Однак, розмір збитків встановлюються судом при визначенні суми компенсації для того, щоб врахувати обсяг порушення та (або) наміри відповідача (ч. 2 ст. 52 ЗУ «Про авторське право та суміжні права»).

Позивачу необхідно довести наявність причинно-наслідкового зв'язку між порушенням авторських та суміжних прав та майновими втратами.

Оскільки зобов'язання з виплати компенсації належать до зобов'язань, які виникають внаслідок заподіяння шкоди, то відповідальність настає за наявності вини порушника [12].

Якщо порушник права інтелектуальної власності у судовому порядку доведе відсутність своєї вини у вчиненому правопорушенні, то його відповідальність має обмежуватися розміром заподіяних збитків чи одержаного в результаті правопорушення доходу, або винагороди, яку одержав би правовласник у разі використання за договором. Стягнення компенсації за відсутності вини правопорушника не допускається.

Відсутність вини правопорушника не впливає на його обов'язок припинити порушення прав інтелектуальної власності та не звільняє його від обов'язку припинити дії, що порушують авторське право та (або) суміжні права чи створюють загрозу їх порушення (п. б ч. 1 ст. 52 ЗУ «Про авторське право та суміжні права»), опублікувати в засобах масової інформації данні про допущені порушення авторського права і (або) суміжних прав та судові рішення щодо цих порушень (п. в ч. 1 ст. 52 ЗУ «Про авторське право та суміжні права») тощо.

Відповідно до ст. 617 ЦК України, порушник права інтелектуальної власності звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або непереборної сили.

Компенсацію можна умовно порівняти із сплатою неустойки за порушення зобов'язання, оскільки компенсація також як і неустойка є санкцією за порушення зобов'язання і відшкодовується незалежно

від наявності та розміру збитків. Відповідно до ч. 1 ст. 624 ЦК України, якщо за порушення зобов'язання встановлено неустойку, то вона підлягає стягненню в повному розмірі, незалежно від відшкодування збитків.

На підставі запропонованої О.С. Йоффе [13, С.286] класифікації неустойки на оціночну і штрафну, можна запропонувати відповідні види компенсацій за порушення прав інтелектуальної власності в залежності від ступеня вини порушника: 1) у разі грубої необережності порушника використовується оціночна компенсація, яка вираховується як подвоєна сума винагороди або комісійних платежів, які були б сплачені, якби порушник звернувся із заявою про надання дозволу на використання оспорюваного права інтелектуальної власності замість відшкодування збитків або стягнення доходу; 2) у разі умисного порушення застосовується штрафна компенсація, яка обчислюється як потроєна сума такої винагороди або комісійних платежів.

Поряд із ступенем вини, при визначенні суми компенсації мають враховуватися такі фактори, як зміст порушеного права інтелектуальної власності, поведінка порушника після викриття факту порушення прав та інтересів (добровільні заходи щодо припинення порушення у досудовому порядку, відшкодування збитків чи виплата компенсації).

Висновки з дослідження

Компенсація за порушення майнових прав інтелектуальної власності є мірою цивільно-правової відповідальності, яка полягає у праві суб'єкта права інтелектуальної власності вимагати виплати порушником грошової суми замість відшкодування збитків або стягнення доходу.

Компенсація за порушення прав інтелектуальної власності носить відновлювальний та штрафний характер та не може застосовуватися одночасно із стягненням збитків. Таким чином, компенсація може перевищувати розмір заподіяних правоволодільцю збитків та ставиться у залежність від їх наявності, однак не від їх розміру.

Необхідно закріпити у законодавстві України мінімальний та максимальний роз-

мір компенсації, що має бути сформованим на підставі узагальнення судової практики з урахуванням звичайної ціни від використання об'єкта права інтелектуальної власності, та заборону судам знижувати оціночну та штрафну компенсацію, порівняно із розміром, заявленим у позовній заяві.

Можливість зниження заявленої у позовній заяві суми компенсації має бути передбачена у цивільному законодавстві України лише у разі, коли відбувається порушення прав на декілька об'єктів права інтелектуальної власності, що належать одній особі. Зокрема, у зв'язку із зазначеним, пропонується внести зміни до ст. 52 ЗУ «Про авторське право та суміжні права» шляхом доповнення підпункту «г» частини другої цієї статті абзацем другим наступного змісту: «Суд може зменшити розмір компенсації, стягнення якої вимагає позивач, якщо одним порушенням авторського права чи суміжних права порушуються права на декілька об'єктів права інтелектуальної власності, що належать одному правоволодільцеві».

Література

1. Конституція України від 20.06.1996р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.93 р. № 3689-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 7. Ст. 36.
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.93 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1994 р. № 13. Ст. 64.
4. Про охорону прав на сорти рослин: Закон України від 21.04.93 р. № 3116-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 21. Ст.218.
5. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.04.18 р. № 2415-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 32. Ст.242.
6. Иванов Н.В. Расчетная компенсация за нарушение исключительного права в виде двукратной стоимости права использования. *Журнал Суда по интеллектуальным правам*. № 1 (31). 2021 г. С. 80-95.

7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами– членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984>

8. Постанова Пленуму Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» від 17.10.2012 р. № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12#Text>

9. Постанова Вищого господарського суду України у справі № 916/4567/14 від 12.04.2016 р. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/57169375>

10. Рішення Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 12.10.2020 р. у справі №607/2551/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92974489>

11. Зеров К.О. Розміщення твору в мережі Інтернет як єдине триваюче порушення авторських. *Україна-Польща: економічні та соціальні виклики 2030: електронний збірник матеріалів Міжнародної міждисциплінарної конференції* (м. Варшава, Польська Республіка, 30.06 – 02.07.2017). Варшава, 2017. С. 99-102.

12. Кован Д.В. Авторские права на музыкальные произведения и их защита по гражданскому праву Российской Федерации: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Москва, 2011. 20 с. С.17.

13. Иоффе О.С. Ответственность по советскому гражданскому праву. Л., 1955. С.286.

Lebedeva G.V.

COMPENSATION AS A SPECIAL MEASURE TO PROTECT INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

The article is devoted to solving a scientific problem, which is to determine the features of compensation for infringement of intellectual property rights at the stage of development of the information society with the formulation of relevant theoretical and practical recommendations aimed at improve civil law of Ukraine and its implementation.

Compensation for infringement of intellectual property rights is a measure of civil liability, which is the right of the right holder of intellectual property to demand payment by the infringer of a sum of money instead of recovery of damages or income.

It is determined that the compensation is restorative and punitive in nature and cannot be applied simultaneously with the recovery of damages. It is concluded that the compensation may exceed the amount of damages caused to the right holder and depends on their availability, but not on their amount. The possibility of reducing the amount of compensation stated in the claim should be provided for in the civil legislation of Ukraine only in the event of a violation of the rights to several objects of intellectual property belonging to one person.

It is proposed to enshrine in the legislation of Ukraine the minimum and maximum amount of compensation to be formed on the basis of generalization of case law taking into account the usual price from the use of intellectual

property, and the prohibition for courts to reduce appraisal and penalty compensation compared to the amount stated in the claim.

There are certain types of compensation for infringement of intellectual property rights depending on the degree of guilt of the infringer: 1) in case of gross negligence of the infringer estimated compensation is used, which is calculated as double amount of fees or commissions for hypothetical use of the disputed intellectual property; 2) in case of intentional violation, a penalty compensation is applied, which is calculated as a triple amount of such remuneration or commission payments.

According to the results of the study, it is proposed changes and additions to the current legislation of Ukraine on such problematic issues of compensation as the determination of its minimum and maximum size, the possibility of reducing the amount of compensation, etc.

Key words: protection of rights, damages, compensation, counterfeit products, violation of law, law on intellectual property.